

Žegunska MLADINA

Leto 2 — Lienz, 15. IV. 46 — Štev. 10

VSTAJENJE

red 1900 leti. Velikonočno jutro je zasnilo nad temnim in žalostnim velikim petkom.

Kristus je vstal.

To je simbol našega vstajenja. Vstani tudi ti!

— — — —

Pred vrati mesta Najma je Jezus srečal mrtvaški sprevoz.

Umrl je mladenič in zdaj ga nesejo k večnemu počitku. Mati sključena in objokana gre za sinovo krsto.

Mimo pride Jezus in ji reče: "Ne jokaj!"

Roko položi na mrličevo ramo in reče:

"Mladenič, rečem ti vstani!"

Mladenič vstane. Jezus ga prime za roko in ga vrne njegovi materi.

Morda tudi nad tabo joka druga mati : Cerkev.

Mnogi, ki hodijo po zemlji živijo samo telesno, duševno pa so mrtvi. Njihove duše so mrtve zaradi greha, ki jim leži na duši.

Gorje, če ne bo mimo Jezusa, ki bi jim

rekel ono čudovito besedo: "Mladenič, rečem ti vstani!" Potem so izgubljeni. Iz pekla ni več rešitve.

- - -

Kristus je premagal temo in peklo. Vstal je. Premagaj tudi ti samega sebe in vstal boš.

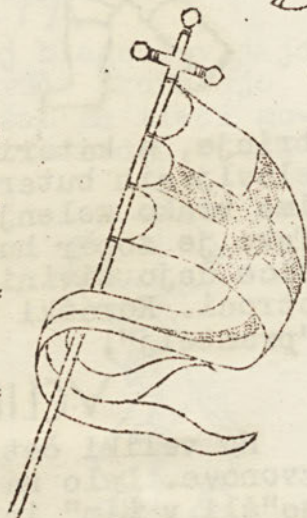
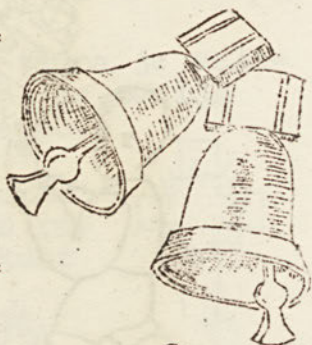

NAŠI DRAGI BEGUNSKI MLADINI
ŽELIMO VESELO VELIKO NOČ
IN OBILO MILOSTI VSTALEGA ODREŠENIKA!

Veliki teden pri nas

S prvim dihom pomladi se tudi v človekovem življenju prebude nove sile. Velikonočni zvonovi neprenehoma na znanjajo pesem pomladi. Tiha in cvetna nedelja začenjata velikonočne praznike z njihovimi šegami in običaji.

Pri nekaterih Slovanih je še v navadi poganski običaj "sežiganje babe". Ta ima svoj izvor v prastarem "odnašanju smrti", ki se je vršilo v začetku pomladi. Bako so imenovali "Morano" ali smrt. Drug običaj, ki je v zvezi s prihodom krščanstva ter odhodom poganstva, praznujejo Srbi na god sv. Jurija. Človek naj stopi čist in prerojen v novo leto. Zato vstanejo ta dan žene še pred sončnim vzhodom in prineso vode iz sedmerih studencev; v njih se umijejo ljudje in opero vse pri hiši. Pri nas pa so za veliko noč udomačene naslednje šege in običaji:

CVETNA NEDELJA

Na cvetno nedeljo ne-
so otroci in fantje v
cerkev butare, mlado ze-
lenje in cvetje, povezano
s pisanimi trakovi. Okra-
šene so z jabolki in po-
marančami. V cerkvi jih
duhovnik blagoslovi. Vča-
sih so imeli nekateri
fantje ogromne kot dre-
vesa visoke butare. Pone-
kod na Gorenjskem imenu-
jejo butaro "beganica".
Navadno je narejena iz
treh leskovih, treh vrbo-
vih in treh drenovih šib,
vmes pa je zataknjeno bo-
dičje, bezeg, mačice in
bršljan. Za "vršlec" pride
brinje, s katerim o božiču kade. Od blago-
slovljenih butar, ki jih dobro shranijo,
ima vsako zelenje in okrasek svoj pomen.
Tako je zoper hudo uro oljka in šibje, ma-
čice dajo živini zdravje, sadje pa pojedó
otroci. Koroški Slovenci pravijo butaram
"prantelj".

VELIKI ČETRTEK

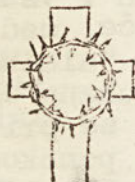
Na veliki četrtek zavežejo po cerkvah
zvonove. Delo na polju se ustavi. Zvonovi
so "šli v Rim" in se vrnejo na veliko sobo-
to. V času, ko so zvonovi zavezani, se
oglasijo "raglje" in "tolkači".
Pri popoldanskih molitvah se
zberó otroci za cerkvijo. S
seboj prinesejo stare zabaje,
škafé, kladiva in druga. To

molitvah začno razbijati in ropotati, rekoč, da "Boga straše". Dekleta se umivajo, kadar v zvoniku drdra raglja, da se opero grehov in ne dobe lišajev. Ko so šli zvonovi v Rim, ugasne tudi večna luč v cerkvi in jo šele v soboto zjutraj zopet prižgo.

VELIKI PETEK

Najresnejši dan velikega tedna je veliki petek. Ta dan pravijo, da je zemlja mrtva. Vse žaluje zaradi Jezusove smrti.

Ljudje molijo ob Kristusu na križu in poljubljajo njegove rane. Pravijo, da se zadavi, kdor je na veliki petek meso.

VELIKA SOBOTA

Na veliko soboto zjutraj blagoslovljajo v cerkvi ogenj in vodo. Otroci prenašajo blagoslovljeni ogenj po hišah na tleči goibi. S tem ognjem zakurijo tisti dan v vsaki hiši, nesejo ga pa tudi na njive in travnike. Dekleta prineso iz cerkve blagoslovljeno vodo, s katero poškrope hišne in gospodarske prostore, drugo pa je vse leto hranijo za zdravila.

Popoldne pa nesejo k "žegnu". V visoko naložene jerbace spravijo kolače, potice, gnjat, pirhe, hren in drugo in vse pokrijejo z belim, lepo vezanim prtom. Z jerbacom se napote v cerkev. Po blagoslovu pa se prične domov grede prava dirka. Katera deklet priteče prva domov, pri tisti hiši bodo poleti

prvi imeli opleto proso.

Navadno se vrši na veliko soboto popoldne tudi velikonočna procesija. Med zvonenjem pri procesiji pojo aleluja in streljajo z možnarji. Najmočnejši fantje od fare nosijo visoka bandera. Če veter prevrne bandaro, je to za nosače velika sramota.

VELIKA NEDELJA

Zjutraj na veliko nedeljo se račne "žegen". Vsak član družine dobi svoj del ječade, med katero ne sme manjkati hrena in "aleluja", to je posebne jedi, ki je skuhana iz posušenih repnih olupkov. Po jedi se prične igre in sekanje pirhov, katere ponekod lepo opišejo in okrase.

Z velikonočnimi prazniki je bila zemlja bagoslovljena. Vrtovi, polja in ceste niso

več začarane in otroci lahko hodijo bosí. Jutro o veliki noči se od vseh strani razsvetli. Sonce od veselja trikrat poskoči, pokloni se pred Stvarnikom in zažari v vseh barvah. To so tančice angelov, kadar plešajo okoli sonca. Zjutraj je videti v nebeški zarji belo, zvečer pa modro velikonočno jagnje.

Med ljudskimi pregovori o teh dneh pa se prečesto uresniči znano vremensko reklo:

Zelena velika noč - bele binkošti.

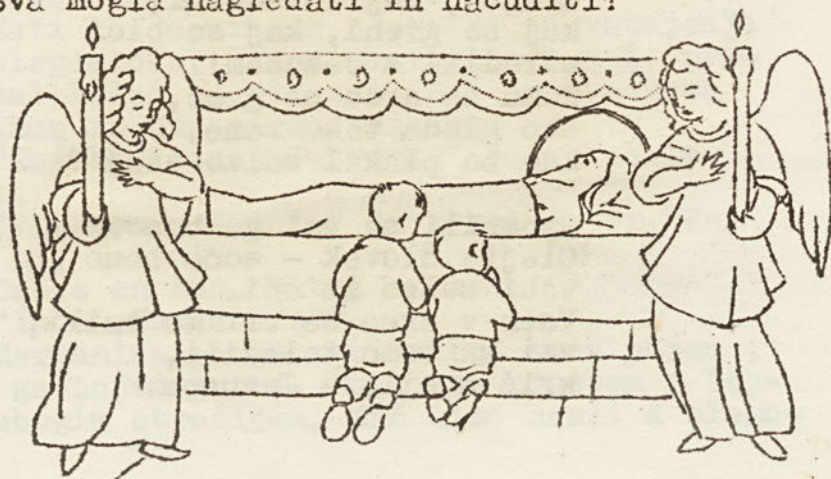
Danilo Gorinšek.

KRIST JE VSTAL

Lastovica vrh grmička:
Krist je vstal!
In vodica sred gozdička:
Krist je vstal!
Beli cvet v zeleni trati:
Krist je vstal!
In z neba vsi žarki zlati:
Krist je vstal!
Lastovica vrh grmička
in vodica sred gozdička,
beli cvet v zeleni trati
in z neba vsi žarki zlati
so zbudili srce moje.
Moje drobno srce poje:
Krist je vstal!

Božji grob

S Peterčkom sva se dolgo prej veselila
velikega petka. Nestrpno sva štela aneve .
In ko sva šla popoldne v cerkev, kako sva
se čudila krasoti božjega groba in se ni-
sva mogla nagledati in načuditi!

Res, mala nebesa! Kamor se ozreš, povsod same luči, rdeče, zelene, modre in rumene. Zdi se, kakor bi se bliskale mnoge čudežne oči iz božjega groba. In vojaki, ki stojе ob strani resni in brezčutni in gledajo tako hudo in jezno! In angela, ki jokata ob grobu! In v grobu Gospod Bog! In monštranca, stoječa visoko na oltarju, zavita v tančico, in dve dolgi vrsti sveč ob njej-čudovito!

Ljudje prihajajo poltiho; stopajo počasi, po pristih; poklekajo ponižno daleč od groba, drsajo na kolenih do križa, položenega pred grob, poljubljajo spoštljivo in pobožno pet ran Odrešenikovih - ah, vse je še mnogo lepše, kot sva si slikala poprej v mislih in pogovorih.

Ločila sva se od groba težko in nerada, a navsezadnje sva se morala. Na poti domov pa sva sanjarila in govorila venomer o krasoti, ki sva jo ravnokar gledala... Kakor v nebesih!

GLEJTE ČLOVEK

Glejte, moji otročiči,
kaj so grehi, kaj so biči
naredili z Jezusom!
Komu se srce ne gane,
ako gleda take rane,
kdo bo plakal solzo vsaj?

Spomnili se vsi ga bomo.
Glejte človek - ecce homo
vabi solzo iz oči.
Vsem v srce se briško smili,
vsi ga bomo tolažili,
križ nosili z Jezusom.

Velika noč

"Tingel-tingel-bom-bom!" je potrkovalo pri fari.

Mati je stopila na prag in poklicala: "Otroci, pridite, da bomo nesli k blagoslovu!"

Leško, Peter in Marjanica so pritekli z vrta. Prijeli so se za krilo matere, ki jih je odvedla v hišo.

Na mizi je stal pisan jerbas. Otroci so zlezli na klop, se naslonili na mizo in gledali. Mati je skladala v jerbas.

"Vidite, kolač - to je krona Kristusova."

"Jagnje, -Jezus je bil nedolžno jagnje za nas darovano."

"In pirhi - rdeče kaplje božje krvi."

"In tu korenina hrena - trije bridki žeblji."

Tako je razlagala mati, pregrnila jerbas s pisanim prtom in ga zadela na glavo. Potem so šli.

"Tingel-tingel-bom-bom!" je prepevalo po zraku. Bandera so plapolala v vetru. "Aleluja!" je odmevalo po polju.

Mati se je vrnila z otroki od vstajenja in blagoslova. Tedaj je vzel oče nož, pre-križal kolač in odrezal. Dal je dva kosa vsakemu in dva pirha vsakemu.

"Kaj boš sedaj, Petrček?" je vprašala mati.

"Vse bom pojedel," je rekel Peter. "Kaj boš ti, Leško?"

"Danes en kos, jutri en kos."

"In ti, Marjanica?"

Marjanica pa je rekla: "Pol kosa pojem, pol ga pojem jutri. Enega pa ponesem v baj-to ubogim otročičem. Nič niso nesli k blago=

slovu, ko nimajo."

"To je lepo, Marjanica," izpregovori oče. Leško gleda, Peter gleda.

"Jaz tudi, jaz tudi," se oglasita oba. Hitro vzamejo otroci vsak svoj kos in gredo v bajto.

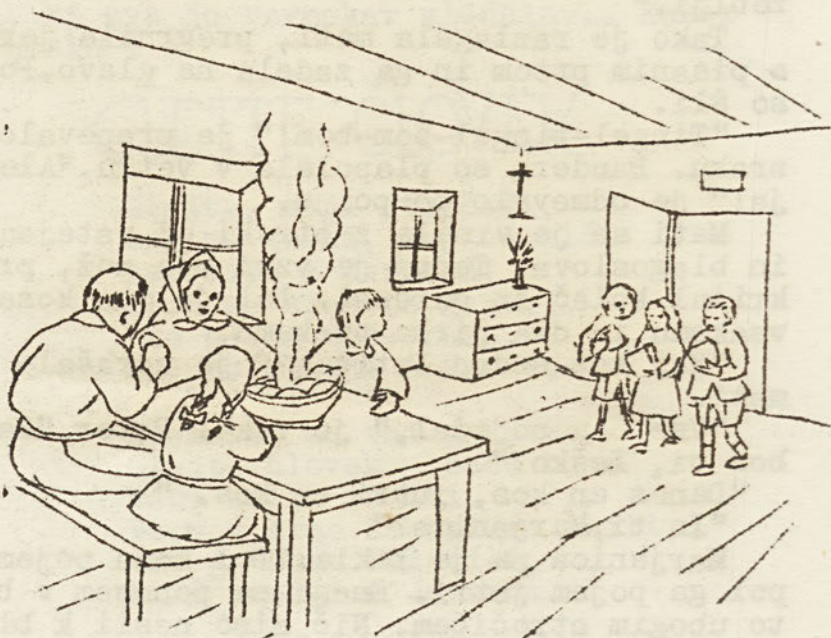
Siromaki v bajti so večerjali krompir v oblicah.

"Nate, nate!" so jim ponudili prišleci kolača.

Ubožčkom se je samo smejalo od veselja. Zasadili so lačne zobke v beli, sladki kolač.

Njih mati, vdova Jera, je od veselja jokala.

Otroci so se vrnili domov. Preko polja je še vedno donelo: "Tingel-tingel-bom-bom." Otroci so poslušali glas velikonočnih zvonov. V njih srcih pa je bilo veselo, kot da jih sam Bog hvali za njih dobro dejanje.

ZVONČKI

Cin, cin, cin, cin,
kakor majhen zvon iz lin,
kakor angelci bi beli
iz nebes do nas hiteli,
gre zvonjenje prek ravnin,
cin, cin, cin, cin.

Cin, cin, cin, cin,
vsi zaspanci iz votlin
vse v svečano brž odelo,
da vsod bo vse blestelo,
že gre vesna iz daljin,
cin, cin, cin, cin.

Romar brez duše

Pobožni mož Volbenk je srčno želel sezidati cerkev. Pa kaj, ko je bil revež. Kje dobiti denar?

Ko nekoč spet o tem premišlja, se mu prikaže hudobček in pravi:

"Vem, kaj te tare. Pomagam ti. V najkrajšem času ti sezidam cerkev, ako mi daš za plačilo prvega romarja, ki pride v cerkev."

Volbenk ne ve, kaj bi. Pa si misli: cerkev bo posvečena Bogu, torej bo že On dal, da se bo srečno izteklo. Pa udari v kupčijo.

Hudobček potem res kar čez noč postavi krasno cerkev. Volbenk je ves srečen. Toda komaj si utegne cerkev dobro ogledati, že stoji pred njim vragec in zahrešči skozi zobe:

"Ne pozabi, prvi romar je moj!"

Volbenk se prestraši in v silni stiski obrne vse svoje misli k Bogu po pomoč.

V tem pa pridrvi v cerkev oven, ki je bežal pred volkom.

"Glej ga, romarja," veselo zakliče Volbenk.

"Ne bo nič," zavpije hudobček, "ta romar nima duše!"

"O duši se nisva pogajala nikoli," reče Volbenk. "Šlo je le za prvega romarja in tega imaš tul!"

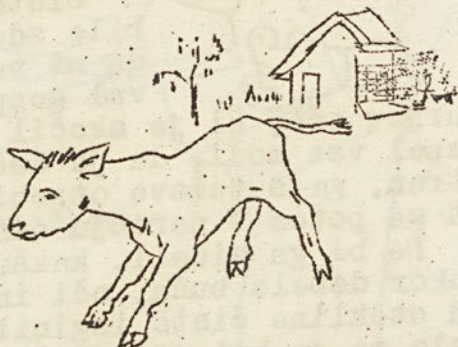
Vragec vidi, da je grdo ukanjen. V strašni jezi zgrabi ovna in tresči z njim kar skozi steno na prosto.

Luknjo, skozi katero je zbežal hudobček, je baje še zdaj videti v Volbenkovi cerkvi.

Cebele so ga

Matijče ni bil priden deček. Za šolo in učenje se je bore malo menil. Tem rajši se je pa potepal po vasi in povzročal ljudem in živalim razne neprilike. Psi, mačke, kokoši, vse to jer kar bežalo pred njim, zakaj poredni Matijče menda ni imel večjega veselja kakor preganjati in mučiti nedolžne živali. Marsikatero ptičje gnezdo je razmetal in marsikatero jajčece vrgel ob tla.

Mladega nepridiprava je dostikrat posvarila in ga skušala poboljšati njegova stara teta, ki ga je imela iz usmiljenja pri sebi. Toda zakrknjenec je ni poslušal. Še celo rogal se je svoji dobrotnici.

Nekoč je na dvorišče Matijčeve tete zašlo sosedovo tele. Teta je velela dečku, naj to tele polagoma zavrne domov, sicer je nevarnost, da ne bi šlo na cesto ali celo na železniški tir.

Ali Matijče je bil s teletom le toliko časa dober, dokler se je videlo na domačem dvorišče. Komaj se je pa skrtil za vogal, je že zgrabil v skladovnici debelo poleno in začel neusmiljeno udrihati po ubogi živali. Tele je začelo bežati, Matijče pa s polenom za njim. Ko tako drevita drug za drugim, trešči tele tako silno v Piškurjev uljnjak, da skoro pade, nato se pa še hitreje požene dalje.

Cebele pa, ki so v vročini že tako pre-

cej hude, so zaradi stresljaja še bolj pobesnele. Mahoma so bile vse iz panjev in ker je tele med tem že srečno odbežalo so se zakadile v Matijčeta, ki je pravkar s polenom v roki prisopihal pred uljnjak. Deček je kričal in otepal z rokami, a to je razbesnela živalice le še bolj podnetilo in pikale so ga povsod, povsod.

Čisto lahko bi ga bile zdelale do smrti, da ni ves prizor opazoval gospodar čebel, Piš-

kurjev oče, ki je skočil s skednja in napel vse moči, da je dečka potegnil v stran, ga s težavo otrepil hudih čebel in ga potem v naročju odnesel domov.

Da bi ga videli, kakšen je bil! Obraz kakor debela buča, oči in nos sta bila od otekline čisto izginila, vse ostalo telo pa je bilo podobno okroglemu soncu. In takšen je ležal in ječal v postelji skoro teden dni.

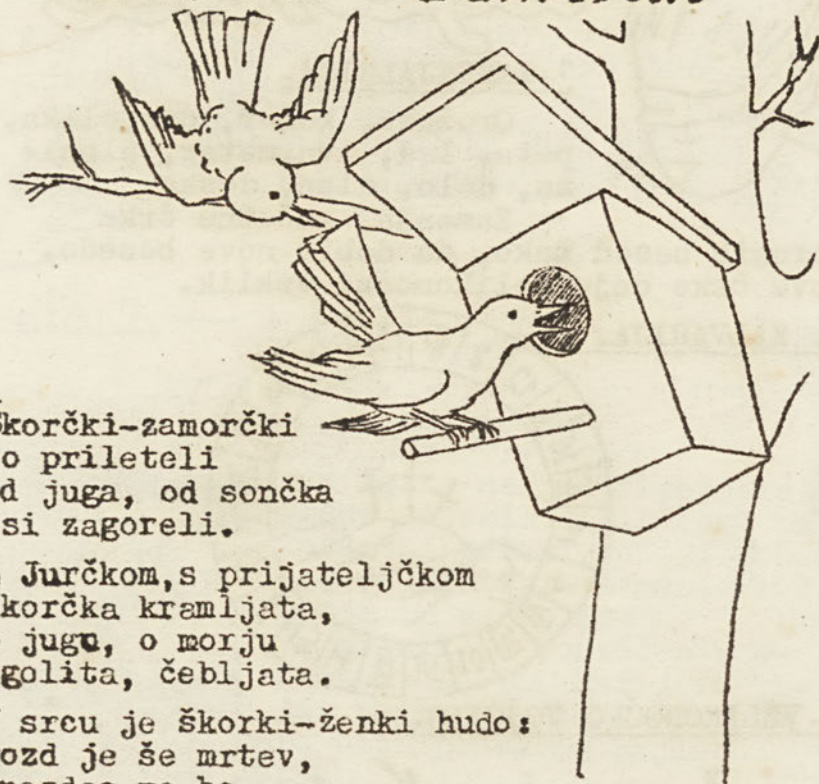
Sosedje, ki so zvedeli o Matijčevi nesreči, so se mu skrivaj muzali. Pomiloval ga ni nihče. Pač pa so kimali drug drugemu:

"Našel je, kar je iskal. Prav mu je!"

Teta pa, ki je v bolezni stregla Matijčetu, mu je napravila ostro pridigo ter jo podkrepila z resničnim ljudskim izrekom:

"Kdor ni usmiljen do živali, ta ne bo našel usmiljenja pri ljudeh!"

Škorčki — zamorčki

Škorčki-zamorčki
so prileteli
od juga, od sončka
vsi zagoreli.

Z Jurčkom, s prijateljčkom
škorčka kramljata,
o jugu, o morju
žgolita, čebljata.

V srcu je škorki-ženki hudo:
gozd je še mrtev,
gnezdec ne bo.

Jurček - prijateljček
hiško zgradi,
na tepko-medenko
jo pritrdi.

Škorček zakliče:
"Ženka, poglej!"
"Ti si gospa,
izvoli naprej!"

Uganke

1. ZAMENJALNICA.

Orožnik, komar, dva,olika,
peta, led, iva, meter, plani-
na, delo, dlan, deska.

Zamenjaj začetne črke
gornjih besed tako, da dobiš nove besede.
Nove črke dajo velikonočni vzklík.

2. KALVARIJA.

3. VELIKONOČNO VOŠČILO.

V
S
L
V
L
K
N
Č

I
O
A
I
E
A
E
E

Žreb je prisodil nagrado za rešene
uganke Iužovec Rezki.